

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 7:07, leidžiasi 6:05

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

70L LVIII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Spalis-October 19 d., 1971 m.

Kaina 15c

216

JUNGTTINIŲ TAUTŲ DEBATAI DĖL KINIJOS

RAGINA RINKTI LIAUDIES DAINAS

Daugiau dėmesio šimtmetiui lietuvių liaudies kūrybai, kuo plačiau rinkime savo tautosakos turtus — tokias mintis iškėlė filologijos mokslų kandidatė B. Kazlauskienė „Komj. Tiesoje“ (rugp. 4). Ji nusiskundė, kad lietuvių liaudies daina Lietuvos jaunimo gyvenime užimanti vis mažesnę vietą. Esą, tolimųjų kontinentų muzika pripildanti pobūvius, poilsio vakarus. Į magnetofonus įrašomi ar dainuojami „šlageriai“, kurių turinys ir meniškumas nepilygsta liaudies dainai.

Čia autorė priminė 1970 m. „Svyturio“ žurnale (19 nr.) paskelbtus sociologinių tyrimų duomenis. Didžioji į anketas atsakiusio jaunimo dalis — 80 proc. — pasisakė jaučianti liaudies dainų grožį, jų gylį turinį ir meniškumą. Tik vienas nušimtis apklaustųjų visai nevertina liaudies dainų. Tačiau negerovė esanti ta, kad ir iš vertinančių liaudies dainą, jas moka visai mažai. 20 proc. moka 1-5 dainas, 30 proc. — 5-10 dainų, 23 proc. — 10-15 dainų ir 25 proc. daugiau kaip 15 dainų. Tik septynios dainos yra beveik visų mokamos ir populiarios, būtent: „Pasvarstyk antelė“, „Tyliai, tyliai Nemunėlis teka“, „Šeriau, šeriau sau žirgelį“ ir kt.

B. Kazlauskienė teigia, kad ieškoma įvairių būdų dainoms išmokyti. Ji vienas patikimiausių būdų joms išmokyti ir pamilti, tai patiems jas rinkti iš liaudies. Dėl to pasiūlyta kuo didesnę dėmesį kreipti tautosakos rinkimui. Tautosakos rinkimo centras yra Vilniuje, L. Mokslo akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institute. Šiuo metu Institute esą sukaupta daugiau kaip 770,000 kūrinių: apie 350 dainų ir 50,000 melodijų, apie 60,000 pasakų, 7,000 žaidimų, daugiau kaip 200,000 smulkiosios tautosakos užrašymų.

Pasiūlyta liaudies dainas užrašyti su visais variantais — jei daina užrašoma šimtus ir daugiau kartų, jau nekyla abejonių, kad ji liaudiška. Pvz. dainos „O aš viena dukrelė“ iki šiol užrašyta 1424, „Dėkui, tau, močiute“ — 1152 kartus ir pan. Autorė kreipėsi į tautosakos mylėtojus šiais žodžiais: „Visi, kam miela ir brangi mūsų liaudies kūryba, ateikite į talką.“ (E)

Kosyginas Kanadoje

OTTAWA. — Sovietų premjeras Kosyginas atvyko su dukterim Ljudmila ir 35 palydovais į Kanadą, kur jis viešės aštuonias dienas. Kosyginas lankysis Montrealyje, Vancouvery, Edmontone ir Toronte. Kanados premjeras Trudeau labai sustiprino policijos apsaugą Kosyginui vizituojamose miestuose. Laukiama piktų ukrainiečių, pabaltiečių ir žydų demonstracijų. Trudeau apeliavo į kanadiečius, prašydamas Kosyginą sutikti mandagiai ir palikti jam — pačiam premjerui ir vyriausybės nariams įteikti Kosyginui skundus ir priekaištus.

Kosyginio kelionės programoje numatyta aplankyti daug pramonės įmonių. Iš to sprendžiama, kad Kanada norėtų padidinti prekybą su sovietais. Kanadiečiai klausia, ką Kanada galėtų iš sovietų pirkti, jei tas pačias prekes tik geresnes, ji gali pigiau pirkti iš Amerikos.

— Iš Vilniaus aerodromo kasdien išskrenda apie 4,000 žmonių. Beveik tiek pat ir atskrenda. (E)

IS VISO PASAULIO

ČIKAGA. — „Daily News“ išspausdino ponios J. Daužvardienės laišką, kuriame ji dėkoja laikraščiui ir jo bendradarbiui Jon Foremanui už gražų nekrologą, mirus generaliniam konsulai dr. Petriui Daužvardžiui, kurio gyvenimas buvo paaukotas taikos, teisingumo ir gimtosios šalies laisvės idėjai. Foremanui pavyko gyvai pagauti velionies tikrą charakterį, dviasį ir pasiukojimą, sakoma laiške.

NEW DELHI. — Indijos premjerė Gandhi pareiškė, kad Indija nenori karo su Pakistanu, tačiau yra pasiruošusi gintis. Indijoje Pakistano agentai susprogdino keturis geležinkelio vagonus.

MASKVA. — Ankstyva žiema Maskvon atnešė šeštadienį 9 colius sniego. Jau 30 metų nėra buvę tokio ankstyvo sniego. Korespondentai sako, kad toks oras verčia rusus sėdėti namie ir gerti vėdą.

NEW DELHI. — Jugoslavijos prezidentas Tito Indijoje pareiškė, kad karas Azijoje galėtų būti pavojingas viso pasaulio taikai.

JERUZALĖ. — Arabų pakastai kelyje mina užmušė du Izraelio kareivius ir du sužeidė.

BOSTONAS. — Amerikoje atsirado žiurkių rūšis, kuri nebijo iki šiol vargė žiurkių nuodų. Net ir gavusios šešias mirtinas nuodų porcijas, šiaurės Karolinos žiurkės toliau gyvena ir veisiasi.

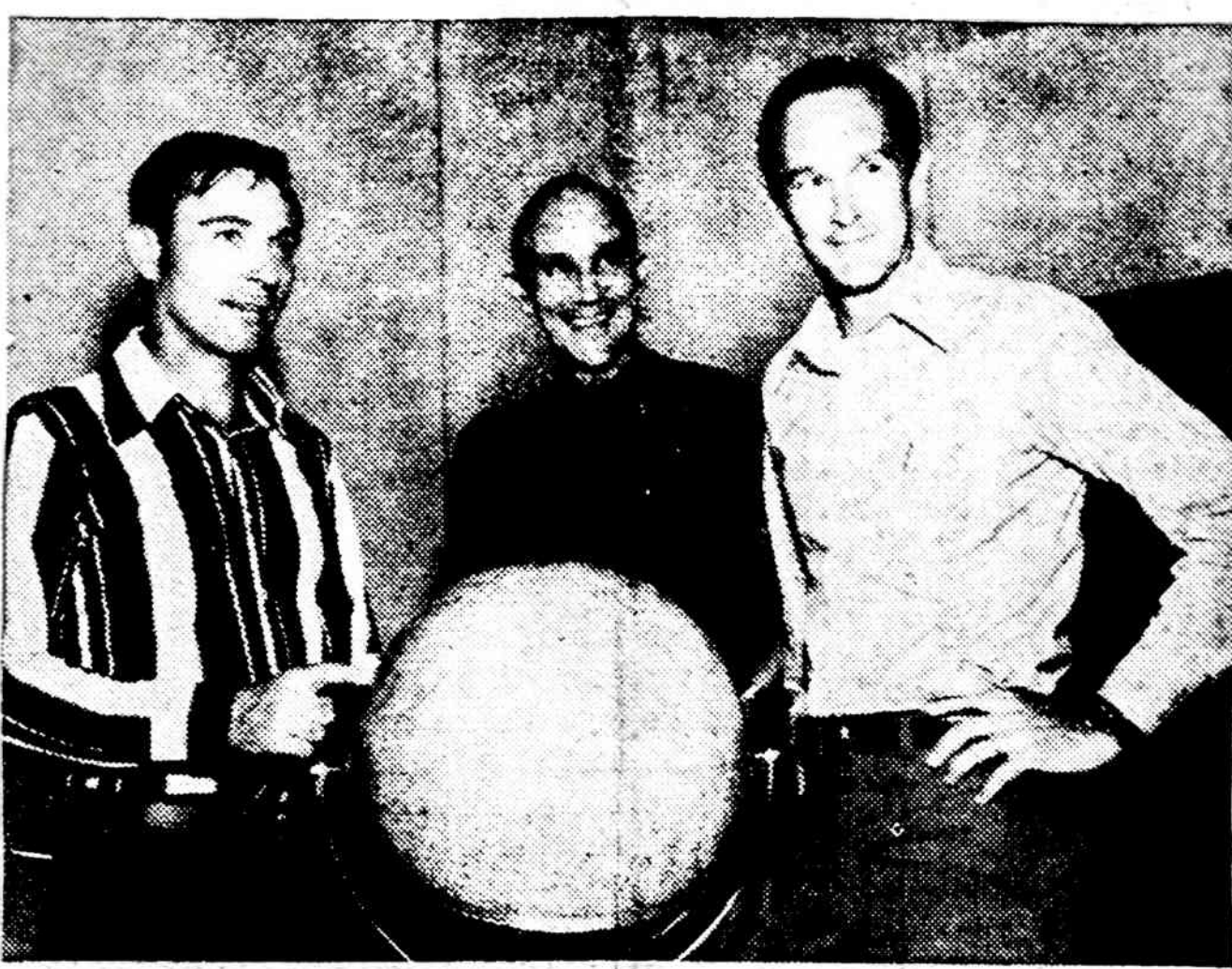
ČIKAGA. — Valdemaras Šadauskas „Chicago Tribune“ parašė laišką, kuriame skundžiasi dėl Old Stock Exchange pastato nugriovimo, nes tas pastatas esąs kultūrinė vertybė, puikios architektūros pavyzdys. Apgailestaujama Čikagos vadų kultūros stoka.

Italijoje stiprėja ekonominė krizė

ROMA. — Italijos vyriausybė ir darbo unijos nežino, kaip išbristi iš ekonominės krizės, kuri pramonės gamybą 7% sumažino, palyginus su praeitais metais, ir atnešė milijoną bedarbių.

Didžiausias Italijos automobilių gamintojas Fiat savo įmonėse dirba sutrumpintą laiką. Pirelli, didžiausias Europos gumos fabrikas, paskelbė, kad metų gale 42,000 darbininkų dirbs nepilną laiką. Zanuzzi, didžiausia Europos elektros aparatų įmonė neseniai atleido 9,000 darbininkų.

Amerikos uždėti 10% importo mokesčiai pakenkė italų baldų, odos ir chemikalų įmonėms. Vien dėl Amerikos naujos ekonominės politikos darbų gali netekti 150,000 italų.

Trijų astronautų grupė pradėjo pasiruošimus naujai kelionei į mėnulį. Ji įvyks ateinančių metų kovą mėn. Apollo 16 išla bus, iš kairės: John Young, Thomas Mattingly ir Charles Duke. Du pirmieji yra karo laivyno lakūnai, o Duke — karo aviacijos pulkininkas. Young į erdves skris jau ketvirtą kartą.

PASKELBĖ LENKĄ PALAIMINTUOJU

Popiežius pagerbė nacių nužudytą kunigą

VATIKANAS. — 1941 metų liepos mėn. Auschwitzo koncentracijos stovykloje vokiečių nacių prižiūrėtojai atėjo į 14 baraką ir išrikiavę kalinius, išrinko 9 lenkus, kurių mirtis turėjo apmokėti už vieno kalinio lenko pagėimą iš stovyklos. Išrinktųjų tarpe buvo Lenkijos kariuomenės puskarininkis Franciszek Gajowniczek. Jis sušukęs: „Aš jau niekad nepamatysiu savo žmonos ir dviejų vaikų“. Tada iš kalinių eilės išėjo jaunas lenkų katalikų kunigas, vienuolis Maximilian Kolbe. Jis pasisiūlė naciams sargybiniams eiti mirti už Gajowniczeką. Sargybiniai jį paėmė, o Gajowniczekui įsakė stoti atgal į eilę. Kunigas buvo laikomas padavimo kameroje iki rugpjūčio 14 d., 1941 metų. O tada kartu su kitais jis gavo karbolio rūgšties injekciją ir mirė.

Šeštadienį Vatikanė šv. Petro bazilikoj kunigas Kolbe buvo paties popiežiaus paskelbtas palaimintuoju. Apeigose dalyvavo apie 2,000 žmonių specialiai atvykusių iš Lenkijos. Šeši kardinolai laikė bendras mišias. Jų tarpe buvo abu Lenkijos kardinolai Wyszyński ir Woytyła. Šalia jų stovėjo Amerikos lenkas kardinolas John Krol iš Philadelphia. Procesiškai vadovavo verkdamas Franciszek Gajowniczek sulaukęs jau 75 metų amžiaus.

Tarp lenkų ekskursantų, į šias ceremonijas išleisčių Lenkijos vyriausybės, buvo daug kunigų ir vienuolių. Jie visi skambiai giedojo bazilikoje lenkiškas giesmes. Ceremonijose dalyvavo 200 kardinolų ir vyskupų, dalyvaujančių vyskupų sinode. Popiežius savo pamoksle išskėlė kunigo Kolbos vertybes, suligindamas jo pasiukojimą su dabar dažnai pasitaikančiomis kunigų problemomis.

Belgija išaiškino šnipų tinklą

BRIUSELIS. — Belgijos spauda paskelbė, kad sovietų prekybos atstovybės tarnautojas Anatoly Čibotarev, 38 metų amžiaus, kuris prieš dvi savaites dingio iš savo buto, išdavė belgų policijai sovietų šnipų tinklą Belgijoje. Iš viso net 42 sovietų agentai Belgijoje šnipinėjo NATO centro telefoninius pasikalbėjimus ir rinko žinias apie NATO organizacijos darbus.

Sovietų diplomatai prisivėžė iš Maskvos įvairių telefoninius pasikalbėjimus klausančių aparatų. Dalimis aparatai atkeldavę diplomatinuose lagaminuose. Tinklas iš Belgijos siekė V. Vokietiją ir Olandiją. Perbėgęs šnipas Čibotarovas jau atvykęs slapta į Ameriką.

Indija nebijo karo su Pakistanu

NEW DELHI. — Indijos gynybos ministras Jagjivam Ram pareiškė, kad karo su Pakistanu atveju Indijos kariuomenė bandys užimti kiek galima daugiau Pakistano teritorijos, iš kurios Indija jau niekada nebepasitrauks, nors ir kas ten reikalauja. Jei Pakistanas išprovokuos naują karą, Indija bandys užimti ir svarbius Vakarų Pakistano miestus Lahorė ir Salkot.

Pasienyje sutrauktos didelės kariuomenės gali pradėti karą „netvėčia“. Įtempimas toks didelis, kad maža kibirkštis gali sukelti kovas visame pasienyje. Indijos vyriausybė įsitikinusi, kad Pakistanas siekia karo, kad galėtų nukreipti gyventojų dėmesį nuo pablogėjusios padėties Rytų Pakistane, kur bengalų partizanai vis stiprėja.

Beisbolo pergalės baigėsi riaušėmis

BALTIMORE. — Pittsburgho beisbolo klubas Piratai laimėjo pasaulio čempiono titulą, nugalėdamas Baltimorės Oriolės klubą. Šis laimėjimas Pittsburghe pasibaigė kruvinomis riaušėmis. Po rungtynių apie 40,000 jaunų Pittsburgho sporto mėgėjų susirinko miesto centre, ėmė daužyti krautuvų langus, plėšti prekes, deginti automobilius. Jaunos mergos ir vaikinai nuogi šoko gatvėse, kurenė laužus. Atvykus policijai, minia ėmė mėti į ją butelius ir akmenis. Apie šimtas žmonių atsidūrė ligoninėse, keli šimtai buvo sužeisti. Miestas atšaukė ankščiau numatytą Piratų klubo pergalės paradą. Chuliganai miestą centre išprievaravo pagavę apie 12 moterų.

BUENOS AIRES. — Šachmatų varžybose tarp pasaulinių meistrų Fischerio ir Petrosianio sekmadienio partija buvo atidėta pirmadieniui, po penkių valandų lošimo ir 42 ėjimų. Fischeris lošė juodais ir turėjo penkis pėstininkus, vyskupą ir bokštą. Petrosianas turėjo penkis pėstininkus, žirgą ir bokštą. Jo vienas pėstininkas tačiau buvo atskirtas nuo kitų. Petrosianas, nors lošdamas baltais, lošė atsargiai, gindamasis, laukdamas Fischerio klaidų.

PRASIDĖJO JT GINČAI DĖL KINIJOS

NEW YORKAS. — Vakar Jungtinėse Tautose prasidėjo debatai apie Kinijos priėmimo klausimą. Albanijos ambasadorius Nesti Nase įrodinėjo, kad komunistinė Kinija turi gauti vietą JT organizacijoje, kurioje ji nedalyvaus, jei bus laikoma „Chiang Kai Sheko klika“. Albanijos delegacija ir jo rezolucija remia 22 valstybes. Amerika yra įteikusi irgi 22 valstybių remiamą rezoluciją, kuri sako, kad Tautinės Kinijos išmetimo klausimas yra „rimtas klausimas“, kurį nuspręsti reikia dviejų trečdalių visų narių sprendimu. Kita Amerikos, 19 valstybių pasirašyta, rezolucija siūlo palikti Jungtinėse Tautose Tautinę Kiniją, bet priimti ir komunistinę Kiniją.

Egipto generolas vadovaus Sirijai

KAIRAS. — Egipto karo ministras generolas Sadek buvo paskirtas vadovauti ir Sirijos karo jėgoms, kad būtų galima koordinuoti karo veiksmus prieš Izraelį. Sirija ir Egiptas, kartu su Libija, sudaro Arabų Respublikų federaciją. Jos konstitucija leidžia visų trijų kariuomenių bendrą vadovybę.

Generolas Sadek sugrįžo iš Maskvos, kur jis buvo pasilikęs ir po prezidento Sadato derybų su Kremliaus vadais. Manoma, kad egiptietis generolas aptarė naują sovietų karinę paramą Egiptui.

Sirijos sostinėje su gen. Sadeku lankėsi ir Egipto aviacijos maršalas Ali Mustafa Baghdadis. Iš to sprendžiama, kad Sirijos jėgų sudėtyje bus įtraukia ma ir jos aviacija, kuriai pasiekti Izraelio taikinius yra lengviau negu Egipto aviacijai. Sirija turi apie 200 modernių sovietų karo lėktuvų, jų tarpe trumpų atstumo Suchoj — 7 bombonešius.

Š. Airijos kalėjime kankina airius

LONDONAS. — Britų premjeras Heath įsakė ištirti, ar tikrai šiaurinėje Airijos kalėjimuose yra kankinami katalikai kaliniai, kaip paskelbė Londono „Sunday Times“ laikraštis. Jis rašo 11-kos politinių kalinių pasakojimas apie smurtą ir fizinės kankinios. Vienas airis kalėjime išėjęs iš proto. Celėse paleidžiami garsiakalbiai su dejavimu, klykimu plokštelėmis. Cypiantis garsas kaliniams leidžiamas visą parą, kad jie negalėtų miegoti. Kaliniams maišai užmaunami ant galvos, jie negau na maisto.

Belfaste iš pasaly vėl nušautas vienas britų kareivis, šiais metais jau 28-tas.

Olandijoje buvo sulauktytas privatus lėktuvas, kuriame rasta virš trijų tonų amunicijos ir čekoslovakijoje gamintų ginklų. Asmuo, pirkęs tuos ginklus, dingio iš Amsterdamo viešbučio vos 10 min. prieš olandų policiją atvykstant. Olandai sužinojo apie ginklų siuntą iš britų žvalgybos. Lėktuvas su ginklais turėjęs skristi į šiaurinę Airiją. Ginklai buvo skirti slapta airių kariuomenei.

PHNOM PENHAS. — Kambojdijos valdžia atėmė iš parlamento teisę leisti įstatymus ir padarė iš jo tik patariamąjį seimelį, kuriam pavesta paruošti naują konstituciją.

TAIPEJUS. — Tautinėje Kinijoje amnestija paleido iš kalėjimų 5,000 kalinių. Amnestija neličia politinių kalinių.

Privatus stebėtojas sako, kad Amerikos vadovaujama grupė gali gauti Jungtinėse Tautose tarp 48 ir 60 balsų, o Albanija gali laukti tarp 58 ir 63 balsų. Pagrindinis Amerikos argumentas yra tas, kad ir kitos valstybės gali tikėtis išmetimo iš organizacijos, jei JT padės lengvai visus mėti. Tokia Portugalija ar Pietinė Afrika gali būti išmestos Afrikos valstybės pasiūlius. Izraelis irgi gali tikėtis išmetimo, arabams suagiatavus savo rėmėjus.

Per šiuos metus apie 15 valstybių užmezgė diplomatinis santykius su Kinija, dar kelios šiuo metu veda derybas su Pekino vyriausybe. Daug Afrikos šalių ima iš Kinijos paramą, todėl Amerikos viltys prarasti savo pasiūlymą yra mažesnės, negu jos buvo praėjusieji. Šiuo metu stipriausi Amerikos rėmėjai yra Japonija, Filipinai ir Pietų Afrikos karinės valdžios. Afrikoje su Amerika eina tik buvusios prancūzų kolonijos, kuriose Tautinė Kinija seniai palaiko artimus ryšius ir teikia paramą.

Viceprezidentas gavo graikų ordiną

ATENAI. — Viceprezidentas Agnew Graikijos vyriausybės buvo apdovanotas karaliaus Jurgio I-mojo Ordino Didžiuoju Kryžiumi — aukščiausiu Graikijos ordinu. Antradienį Agnew lankys savo tėvo Agnostonopoulo gimtinę miestelį Gargalianoi, kuris turi 7,000 gyventojų. Miestas labai pasipuošė. Namai ištaisytas savaitės buvo dažomi, mokyklos vaikai siunčiami rinkti šiukšles.

Gargaliano burmistras buvo sudaręs viceprezidento giminių sąrašą ir jį dar prieš kelis metus pasiuntęs Amerikon. Sąrašas buvo reikalingas, nes atsirado labai daug graikų, skelbiančių savo giminytės ryšį su viceprezidentu Agnew. Mieste lyje yra nemažai tikrų Agnew giminių, tačiau dar daugiau — ne giminių.

Altos žygiai Washingtone

ČIKAGA. — Altos vicepirmininkas dr. K. Sidlauskas ir dr. J. Genys atstovavo Amerikos Lietuvių Tarybą visų Amerikos etninę grupių konferencijoje, įvykusioje praėjusią savaitę Washingtone, Statler-Hilton viešbutyje. Šioje konferencijoje tarybos atstovams pavyko prarasti Baltijos valstybėms labai palankią politinę rezoluciją, iškeliančią Baltijos tautų specialiąją padėtį tarp kitų pavergtų tautų. Rezolucijoje įskaitai paminimos Baltijos valstybės, kurių laisvės byla kelti skatinamas prezidentas Nixonas, kai jis kitais metais lankysis Maskvoj.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

SAUGOKIMĖS SKLEROZĖS ŠIANDIEN - RYTOJ GALI BŪTI PERVĖLU

Perdidelis sklerozės apsaugodamas atitolini širdies ataką. Mediciniška tiesa

Jau pakartotinai sužinojome, kad perdidelis riebumas greitina ir stiprina sklerozę. Idomu, kad ir cigarečių (ir bendrai tabako) rūkymas ne kiek mažiau blogo padaro širdies kraujagyslėms, palyginus su kraujo suriebinimu. Štai tokiame tvirtinimui mediciniškas pagrindas. Buvo tirti širdininkai ir sveiki žmonės apie jų rūkymo papročius. Pasirodė, kad be širdies atakos daugiau kaip 40% žmonių nerūkė. O širdies atakas gavusiųjų mažiau negu 10% buvo nerūkančiųjų. Užtai šiame krašte pradėta skatinti žmones mesti rūkymą. Jau 100,000 gydytojų (iš 340,000 jų) šiame krašte mėtė rūkė. Geras gydytojų pavyz-

dis — dabar laukiame tokios pat veiklos iš kitos grupės darbuotojų — iš dvasiškių. Mat, vokiečiai taip daro, kaip tėvelis juos savo pavyzdžiu moko.

Be jausmų sužmoginimo — ne per milimetrą nejuda cigaretė iš burnos

Be jausmų — žmogaus asmenybės sunormavimo, atrodo, yra nesėkmingas skatinimas mesti rūkymą. Vien pamesti rūkymą nėra sunku. Kitas sako — tai lengviausias darbas: — „Aš jau mėčiau tūkstantį kartų...“ Tai tiesa. Svarbi čia jausmų darba — tada žmogus nepradės vėl rūkyti kartą metęs. Čia ir yra šio pakastis: blogiausia, kad metę

Viena Čikagos įmonė vėl pradėjo gaminti seniau labai populiarias „Kewpies“ lėles. Nuotraukoje jos matomos dažų džiovinimo krepšyje.

rūkyti rūkoriai vėl pradeda rūkyti, nes jų jausmai dar nepajęti taintai baigti. O kiek dar žmonių darbų galima būtų nuveikti jausmais nesutvirtėjusius mūsiškis ne užsimena. Jį vėl da jo nesutvirtėję jausmai ir prisitaikymą perankstybos ir pagreitintos sklerozės. Gali jie savo tokių jausmų diktuojami, kaip pajė gramafonai kalbėto, kad vis vien reikės mirti, ar laikytis žmoniško gyvenimo dėsnų, ar ne. Tai neatsakingo asmens burnojimas. Nes kiekvienas tokių pasakorių skuba greičiausiai ieškoti pagalbos tik tada, kai jam paskutinioji ateina. Nė vienas tokių nekaltai tada, kad jam vis vien reikės mirti — jis skuba pas gydytoją, leikia ligoninėn... bet viskas esti dažniausiai pavėluota. Visą praradus — nebegalima esti žmogui padėti. Kur trumpa — ten trūksta. Tad jau dabar visi mažiau niekais užsiminti, kas kart vis daugiau į naudingus darbus vis iki vienam įsijungdami. Ne kelmis likime pensijon išėję, bet tapkime jūdriais kiškiais apie kelmus beisukinėję, sau tinkamo maisto surandą ir savo gyvenimą lamingai betęsią iki normalaus glo.

Liaukimės kelmis buvę — Tapkime bėgiojančiais kiškiais

Namuose, darbe ar poilsyje užsisėdėjimas — neveiklumas yra trečia blogybė mums širdies atakas prisitaikyti padedanti. Kaip šiame krašte sunku žmones nuveikti liautis rūkymą — taip čia lygiai sunku žmones paskatinti daugiau judėti. Užtai mes nebūkim paikai: dirbkime net senatvės sulaukusieji — į pensijas išėjusieji savuose sodeliuose, darželiuose, daržuose bei apie namus. Visi visada šį tą dirbinėkime, tik jokių būdu supamų kėdė ar prie TV bei kortų nuolat nesėdėkim. Visų pirma neįpraskim į tokį bei panašų užsisėdėjimą jau nuo mažens, jau nuo dabar. Meskim sau iš galvos nesamone, būk mes jau atidurbom, kol pensijos amžiaus sulaukėm — Dabar, girdi, mūsų dienoslės atėjo prie kortų per mielą dieną parke ar kur kitur sė-

dėti, nervintis, nevalgius būti — ir taip savo sveikatą pagreitintai baigti. O kiek dar žmonių darbų galima būtų nuveikti jausmais nesutvirtėjusius mūsiškis ne užsimena. Jį vėl da jo nesutvirtėję jausmai ir prisitaikymą perankstybos ir pagreitintos sklerozės. Gali jie savo tokių jausmų diktuojami, kaip pajė gramafonai kalbėto, kad vis vien reikės mirti, ar laikytis žmoniško gyvenimo dėsnų, ar ne. Tai neatsakingo asmens burnojimas. Nes kiekvienas tokių pasakorių skuba greičiausiai ieškoti pagalbos tik tada, kai jam paskutinioji ateina. Nė vienas tokių nekaltai tada, kad jam vis vien reikės mirti — jis skuba pas gydytoją, leikia ligoninėn... bet viskas esti dažniausiai pavėluota. Visą praradus — nebegalima esti žmogui padėti. Kur trumpa — ten trūksta. Tad jau dabar visi mažiau niekais užsiminti, kas kart vis daugiau į naudingus darbus vis iki vienam įsijungdami. Ne kelmis likime pensijon išėję, bet tapkime jūdriais kiškiais apie kelmus beisukinėję, sau tinkamo maisto surandą ir savo gyvenimą lamingai betęsią iki normalaus glo.

Liaukimės perduog savo galvas kvaršinę įsivaizduotomis blogybėmis

Matom, kaip svarbu mums jausmais sustiprėti, kad pajėgtume nepersivalgyti, nepersirūkyti, nepersisėdėti. Visi persivalga, rūkė be per daug sėdintieji teisinasi kodėl jie taip daro ir kitaip elgtis negali. Girdi, man reikia dirbti — aš negaliu dienos dėl kraujo suliesinimo prisilaikyti. Žinoma, kad daugiau dirbęs turi daugiau ir valgyti — nėra kitokios nuomonės šiame reikale. Bet ir dirbančiam reikia savos sveikatos būti ir nenutukti, jam būtina savo kraują suliesinti. Suliesėjimas yra sveikas dalykas kiekvienam, o taip pat ir dirbančiam. Priešingai, nutukėlis yra labai menkas darbininkas. Mat, nutukimas visai priešingas žmogaus sveikatingumui yra. Dirbęs turi daugiau valgyti sveiko maisto, bet jokių būdu nenutukti. Jis turi valgyti daugiau liesos mėsos, sūrio, varškės. Žinoma, ir daugiau duonos bei riebalų. Tik tas padidintas maisto kiekis turi eiti jo energijos atstatymui, o ne sprando bei pilvo riebinimui. Kartą ant visados skirkime du visai skirtingus dalykus. Nelaikykime nutukimo sveikata. Kiekvienam reikia neprisitaikyti

Lietuvių Moterų Piliečių Lygos veikla

Susirinkimas įvyko spalio 3 d. Lietuvių Auditorijoje. Buvo pranešta, kad per atostogų laiką mirė narė Tinterienė. Narės ją palydėjo į amžiną poilsio vietą. Buvo garbės grabnešės, taipgi nupirkta gražus vainikas ir gili užuojauta pareikšta jos paliktai liūdinčiai šeimai. Taipgi buvo nemaloni žinia, kad narė Braciulienės mylimas vyras išėjo iš gyvųjų tarpo. Kasininkė Rožė Didžgalvienė ir pirminkė Marie Zolp taipgi prarado savo mylimus vyrus, gyvenimo draugus, kurių visos narės ir daugelis pažįstamų užmiršti negali.

Perskaitytas gautas Naujienų bendrovės laišku. Juo prašoma dalyvauti Naujienų 57 metų sukakties bankete. Narės nu-balsavo, kad Lyga paimtų bilietus ir vienbalsiai išrinko pirminkę Marie Zolp ir kasininkę Rožę Didžgalvienę atstovauti Lygą šiame bankete.

Reikia prisiminti, kad nors Lyga nėra iš didžiųjų organizacijų, bet visomet neatsisako remti savo dienraštį.

Buvo pranešta, kad gera narė Anna Sankus sunkiai serga ir yra 6300 W. Eastwood Ave. Narės prižadėjo ją neužmiršti ir linki jai neužilgo pasveikti.

Ateinantis Lygos susirinkimas įvyks gruodžio 5 d. Jis bus prieš —metinis susirinkimas ir bus renkama 1972 valdyba.

Estella McNamee
korespondentė

Brighton Parkas

Brighton Parko Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas įvyko spalio 7 d. Laiškus buvo perskaitytas iš Naujienų, kuriuo kviečia klubą dalyvauti 57 m.

sklerozės bet kokių būdu, o taip pat ir nutukimu, dar palyginti jauname amžiuje.

sukakties bankete. Narės nu-balsavo pirkti bilietus ir įgaliojo vicepirm. Juliją Sačauskienę ir išdinkin. Helen Vengeliauskienę atstovauti klubą. Narės, buvusios susirinkime, taip pat pasizadėjo nusipirkti bilietus ir dalyvauti Naujienų bankete.

Lapkričio 7 dieną įvyks klubo metinis balius Hollywood Inn salėje. Komisijos pareigas apsiėmė eiti Julija Sačauskienė, Bernice Zemgulienė ir Estelle McNamee. Galima sakyti, kad ši komisija neduos žolei augti po kojomis. Reikia priminti, kad narės, kurios nedalyvaus metiniame baliuje, turės užsimokėti už bilietą kaip ir tos, kurios atsilankys į balių.

Buvo pranešta, kad gimtadienį minėjo klubo šeiminkė Sophie Stankus. Narės sudainavo jai „Ilgiausių metų“. Sophie Stankus niekad neatsisako dirbti klubo naudai ir parengimuose. Ji dirba ir kitiems klubams, kuriems net nepriklauso. Tokia moteris yra garbė klubui, nes dirba visų naudai. Dar kartą tariau jai „Happy Birthday“.

Klubo kitas susirinkimas įvyks ketvirtadienį, lapkričio 4 dieną, Hollywood salėje.

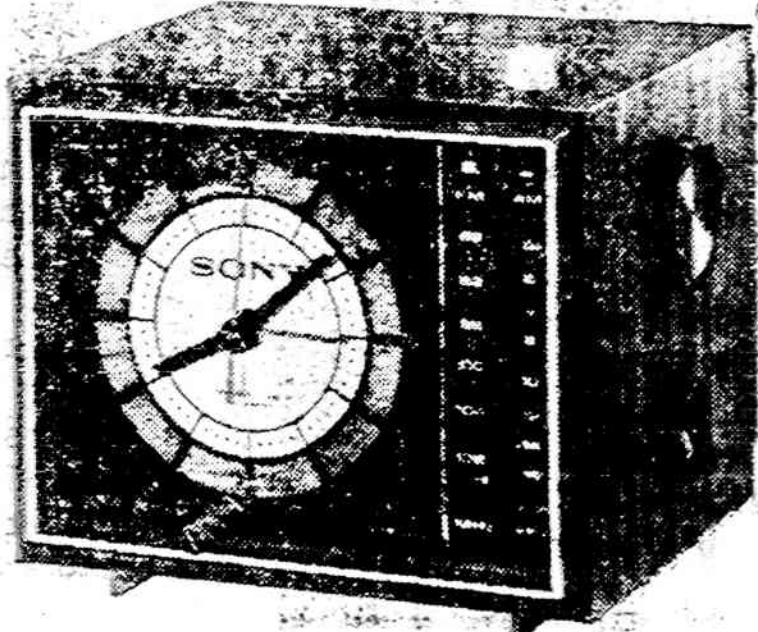
Estella McNamee, koresp.

Savo namų valsty spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiame vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užratus, kad neįvyktų klaidų, nes valsty surūši, kokių valsty trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiam netikėtumui pasiruošęs.

SIZNIENIAL KURĖ GARSINASI NAUJIEŅOSE. — TURI GERIAUSIĄ PASIRINKIMĄ RIZNYJE

The SONY AM-FM, AM-PM.

Here's a smart clock radio that makes your night table look bigger. Because it takes up less than 5 inches square of space.

Yet it wakes you up to news or weather or Rock or Bach just like the big ones.

This FM/AM has a nice big face for easy time telling. And the clock is illuminated for night use.

It comes in a walnut grain finish square box that we'll be happy to giftwrap. Take it home today. And listen to AM or FM during the AM or PM. The Sony 7FC-34WA.

SONY

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave. Prospect 6 - 1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

Mrs. PHIL-PAKEL, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Wage/Price Freeze: What It Means to You

All prices are frozen, even those previously announced.

okay, you're young. You've got all the love in the world and you're doing your best to live on it. Retirement? That's for when you're old, right?

It's for when you're old if you can afford it.

The kind of retirement you're after isn't the typical rocking-away-on-the-front-porch variety. You probably picture yourself taking extended vacations, pursuing hobbies, or buying that forty acres and living off the land. Pipe dreams? Not if you prepare now.

There's an easy, painless way to make your retirement dreams a reality. Join the Payroll Savings Plan where you work. That way, an amount you specify will be set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's an easy way to save.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—for E Bonds, 5 1/4% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1/4%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Now is the time to start saving. Money's a nice thing to have while you're living on love forever.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember: Bonds are a good way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, ILL. 60608

RUDUO IR SAULETOJI FLORIDA

Pas mus visų mielai laukiama ir branginama vasarėlė labai greitai ir nelauktai prabėga. Jos malonumais — vasarėjimu dėl įvairių priežasčių ne visi suspažia tinkamai pasinaudoti.

Zodžiu, rudeniui atkeliavus, taip ir liktum žmogus vandens neišmirkytas, vėjo nenugairintas ir saulės spindulių nenuglostytas, jei nebūtų amžinos vasaros krašto, kuri vienas iš jų yra sauletoji Florida.

Tik šių dienų geros komunikacijos — susisiekimo dėka lengva pabėgti, kad ir trumpam laikui, nuo vėsiaus rudeniūlio ir pasiekti vasarišką orą alsuojančią ir žydinčią Floridą. Lėktuvu nusikrendama per keletą valandų ir kaina visai prieinama — abi puses apie \$110. Tad kaip nepasinaudoti tokiomis viliojančiais preinamomis sąlygomis, kai žmogus dar nori vasarišką nuotaiką pajusti — pagyventi ir tuo pačiu dvasiniai bei fiziniai sustiprėti, kad ištum jėgų numatytiems darbams.

Ir taip šių nuotaikų vedini su žmona atsirandame O'Hare aerodrome, kurį lengva pasiekti einančiu busu nuo Monroe ir Wabash gatvių kampo. Skubame į Eastern Airlines lėktuvą, į kurį įėjimas eina iš gražaus ir modernaus aerodromo pastato, atseit, nereikia eiti per lauko aikštę, kad patektum į lėktuvą. Pastebėta, kad labai atidžiai važiuojančius seka tam tikri pareigūnai, bet jokių patikrinimų nedaro. Neakylus keliauninkas nesijaučia kontroliuojamas — apžiūrimas. Neturėčiau nieko prieš, kad ir asmeniškai patikrintų, nes geriau mažas "laisvės" sutrukdytas nei būti nusikraidintam į Kubą ar kitur.

Savijauta gera. Keliaujančių nedaug ir vietų pasirinkimas laisvas. Susirandame vietą, kur sparnai neužstoja vaizdo skrendant žiūrėti į žemę. Lėktuvus pajuda ir grakšti palydovė paliepa prisitvirtinti diržais. Atsidėjus lėktuvui į pakilimo taką, kiek pabėgę — bematant pradeda kilti aukštyn. Čia jau nuolatiniame žemės mindžiojime nebe juokai. Jūs labiau, kai šmėkšteli neprasyta mintis apie nesėkmingas keliones...

Laimė, kad palydovės, lyg suprasdamos keleivių tamsias mintis, pasiūlo gardžiai kviejančios kavos, kurią su malonumu visi priima. Žinoma, tuojau nereikalingos mintys išsiblaško ir nuotaika gerėja.

Pakylame iki 33,000 pėdų ir pro langą tematyti žemiau esantį lyg sukedentų vilnų gražūs balti debesys. Gi pro debesų persas galima žiūrėti žemėje upių, kelių ir miškų kontūrus. Tas viskas labai gražu ir įdomu, o savyje lyg sapne pasijauti esant "aras", skrendantis virš debesų.

Pasirodo, kad skridimas sprausminių lėktuvu, — tai ne kalamaška važiuoti: — čia viskas beveik akimirksniais keičiasi. Štai palydovė atneša šiltai drėgnas suvyniotas servetėles rankoms nusišluostyti, nes tuojau duodami pusryčiai. Galima sėktyti tai ir į pietus, nes buvo vie nuoliktą valanda.

Valgomė, žinoma, mums neįprastą patiekalą, bet esant virš debesų tas tik sudomina bei pavaišina nekasdienišką padėtį, kuri ilgam lieka atmintyje. Pasistiprinę keleiviai pasidarė kalbesni ir linksmesni. O tai geras psichologinis reiškinys, kad žmogus, turėdamas bet kokią užsiėmimą, pamiršta visas tariamas negeroves. Po valandėlės vėl atneša kokį tai šaltą gėrimą, kurį galima pavadinti net kokteiliumi. Tai vis geras noras užimti keleivius, kad būtų skridimu patenkinti.

Galop keleiviams gerai apsi-pratus su padėtimi ir puikiai jaučiantis, staiga palydovė vėl ragina prisitvirtinti diržu, nes jau artinamiesi prie Tampos, kur mūsų numatytas kelionės galas. Iš tikrųjų, pažvelgus per langą, aiškiai matosi gyvenvietės ir didesni objektai. Netrukus pasijautė lėktuvo švelnus žemės palietimas ir greitai sustojo.

Tai va, sudiev sveteliai. Taip supratome iš palydovių šypsenų. Mes padėkojome už laimingą atskraidinimą ir širdyje džiaugdamiesi tvirtai atstojome ant numylėtos žemės. Dvoktelėjo gaivi lyg vidurvasario šiluma, ko mums ir reikėjo.

Pas lietuvius petersburgiečius

Mums dar ne kelionės galas, nes reikia pasiekti Petersburgą ir jo apylinkėje esantį Gulfportą, kur jau teko anksčiau būti pas gerus lietuvius K. ir E. Dakninius.

Išėjus iš aerodromo pastato, prie kurio stovėjo eilė susisiekimo priemonių, ir pastebėjus užrašą "Petersburg", pasiteiravau kiek gi kainuoja nuvežimas. Atsakė — \$4 asmeniui. Atrodė, kad nebrangu. Besirušiant važiuoti, pamačiau atskubantį gerą prietelį, kuris, sužinojęs mus

atvažiuojant, atvyko parsivežti. Tikrai buvome labai nustebinti. Prisiminiau posakį, kad geriau turėti 100 draugų nei 100 dolerių.

Kadangi kelias netolimas, tai bematant atvažiuojame į Gulfportą, kur radome vietos lietuvius rimtai susirūpinusius paplūdimio uždarymu. Esą, dėl kokių ten priežasčių vanduo esąs nešvarus ir kenksmingas maudytis. Mums nebuvo staigmena, nes jau buvome painformuoti. Tačiau nemanėme, kad yra tokia rimta padėtis. Vasarotojų kaip ir nebuvo, nes reikia važiuoti maudytis į atviros jūros paplūdimius, kurie yra gana toli. Todėl vasarotojai Gulfporte ir neapsistoja. Mes irgi pasukome kitur.

Ponų Daknių nurodymu ir rekomendacija nuvykome pas ponus Ireną ir Joną Račinskus, kurie turi motelį Pass-A-Grille pusiasalyje, Meksikos įlankoje, ir yra skalaujamas Atlanto vandenyno bangų.

Šis pusiasalis turi būdingą istoriją ir jos pirmasis gyventojas buvo jūrininkas, kuris atlikęs kėlėjimo bausmę, apsigyveno čia savo sveikatos pataisyimui. Pass-A-Grille pusiasalį, kuri dabar pavadintas St. Petersburg Beach, seniau naudojo žvejai — jūrininkai poilsui ir kep-davo žuvį ant geležinių grotų, nuo ko ir pavadinimą gavo "Pass-A-Grille".

Laikui bėgant, žmonės, pastebėję geras klimato sąlygas sveikatos atžvilgiu, pradėjo kurtis sveikatos sumetimais. Šiandien ten gyvena labai turtingų žmonių. Lietuviai tik paskutiniaisiais metais įkėlė koją, įsigydami nuosavybę ir tuo pačiu kuria naują lietuvišką koloniją. Jų tarpe yra ir p. Račinskai, kurie likvidavo nuosavybę Gulfporte ir pirko namą naujai kuriamoji lietuvių vietovėje Pass-A-Grille. Dabar šis pusiasalis vadinamas St. Petersburg Beach. Namas prie pat paplūdimio, kuris dabar iš pagrindų ir moderniškai pertvarkomas.

Jonas ir Irena Račinskai labai malonūs ir nuoširdūs žmonės, todėl norintiems kokių nors informacijų patariama betarpiškai kreiptis adresu: 1301 So. 13 Ave., St. Petersburg Beach, Florida 33706. Jų patarimais yra keletas lietuvių iš Chicago ten pirke namus, kuriais labai patenkinti, nes kainos smarkiai kyla.

Tenka paminėti, kad p. Račinskai prieš keletą metų atsikėlė iš Kanados ir apsigyveno Floridoje. Jie yra susipratę lietuviai ir išaugino du sūnus: Romas turi įsigijęs psichologijos daktaro laipsnį ir dirba St. Thomas ligoninėje, Kanadoje; gi Ričardas tebestudijuoja ir reikiąsi savo gabumais elektronikos srityje. Račinskių nuoširdumu negalima abejoti, nes atsilankiusius lietuvius apdovanoja reikšmingais suvenyrais ir suteikia naudingus patarimus bei reikalingą globą.

Vietos lietuviška veikla

Nuo seniau žinoma St. Petersburg lietuvių graži veikla, kuri palaikoma daugumos susipratusių lietuvių. Jų pavyzdinčiai išlaikomas Lietuvių Klubas, kuriame sukasi visas lietuviškas gyvenimas, daug pasako apie lietuvių tautinį supratimą ir veningumą. Jame beveik kas sekmdienį turi šeimyniškus susi-

rinkimus, kur, be kitų reikalų, bendroj draugiško nuotaikoj paligo gardžius lietuviškus pietus, pasikalba ir pasidalina mintimis, na, ir prie savo muzikos pasižoka. Būtų labai malonu, kad šokių mėgėjai sudarytų šokių būrelį ir kitais metais dalyvautų Lietuvių šokių šventėje Chicagoje. Juokų juokais, bet turėtų iš esančio lietuviško jaunimo sudaryti šokėjų būrelį ir prisidėti savo dalyvavimu šokių šventėje.

Gaila, kad esamas choras nedalyvavo V Lietuvių Dainų šventėje, o galėjo pilnai tą padaryti. Ateityje turėtų St. Petersburg lietuvių rimtai pagalvoti bei tuo susirūpinti ir įrašyti į savo veiklos programą šiuos visų lietuvių pageidavimus.

Teko nugirsti, kad St. Petersburg lietuvių nori turėti nuolatinių lietuvių kunigą, bet nesieka ne vieno prikalbinti. Čia turėtų susirūpinti paskirtas lietuvių reikalams vyskupas arba Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacija.

Žiūrėkit — delfinai!

Vieną pavakarij pasigirdo balsai — žiūrėkit, delfinai atplaukė! Visi sužiūro, o mums buvo tikra staigmena, kai pamatėm išsiriškiavusius ir pasižokinėjant plaukiančius dailius gyvūnus — delfinus netoli kranto. Žmonės džiaugėsi ir mojava lyg atplaukiantiems jūreiviams. Paskui paaiškėjo, kad vasarotojai labai juos mėgsta, nes delfinai esą geriausi žmogaus draugai. O kur delfinai lankosi, tai nėra plėšriųjų žuvų, ypatingai neapkenčiamų ryklių. Šako, kad delfinai lengvai su jais susidoroja, todėl jie delfinų bijo ir vengia jų lankymosi vietų. Po tokių gražių istorijų nutarėm nuvažiuoti į akvariumą ir juos pamatyti iš arti, o taip pat pažūrėti delfinų rodomą programą. Tikrai teko nustebti: malonūs gyvūnai ir labai protingi. Savo programą — akrobatiką atlieka labai gražiai ir su dideliu tikslumu. Būtent: žaidžia futbolą, krepšinį, beisbolą, dainuoja iš jiems padėtų gaidų, šokinėja per įvairias kliūtis ir iššokdami iš vandens į aukštį apie 15 pėdų tiksliai pama žuvį, kurią žmogus laiko dantimis. Tiesiog negalima atsisitebėti tokiu protingumu ir vikrumu. Ne be reikalo žmonės juos myli ir gerbia. Taip pat rodė savo miltumą ir gudrumą ruoniai, kurie irgi labai sudomino žiūrovus. Bendrai pažėmus, verta pamatyti ir įsitikinti, kad turi protą ir gyvūnai, o kai kuriais atžvilgiais jie yra geresni bei patikimesni už žmonas.

Sudiev, Florida

Kaip bebūtų kitur gerai, bet namuose geriausiai. Reikia prisipažinti, kad tas pasakymas yra teisingas. Taip buvo ir su mumis: pasidžiaugę šilto krašto malonumais, pasigėrėję fauna ir flora, pailsėję ir atsigavę dvasiniai bei fiziniai, grįžtame į namus. Belieka tik pasakyti — iki pasimatymo.

Nutarėme grįžti žemės keliu, kad arčiau galėtume susipažinti su pietinių valstijų kraštais. Būdinga, kad važiuojant net ir Floridos šiaurės dalyje dar pastebima egzotinio krašto flora ir jaučiasi tropikinis klimatas. Neteko matyti didelių ūkių bei gražių apdirbtų laukų, bet pakelyje sukrypusių bakių, jei taip galima pavadinti, kiek tik nori galima matyti. Kaip ten bebūtų, bet kad tokioje turtingoje Amerikoje dar yra tokių lūšnyčių, tai sunku ir besuprast. Ūkinio požiūriu, Florida yra pietinių valstijų kraštas, kas ir matyti iš esamų didžiulių sodų.

Įvažiavus į Georgia valstiją, pradžioje žemės terena ir vaizdas beveik tas pats. Sustojame pirmoje specialiai pastatytoje sustojimo poilsio vietoje. Čia krašto valdžia lyg ir sveikina atvykusius. Važiama šaltais gėrimais su riešutėliais. Žinoma, nemokamai. Aprūpina reikiama literatūra ir duoda įvairių patarimų keliaujantiems. Pastatas

gražus, laikinam poilsui turi visus patogumus. Svariai užlaikomas ir teikia gerą įspūdį. Jauti, kad įvažiuoji į turtingą ir kultūringą valstiją.

Georgia taip pat pasižymi gražiomis turistinėmis ir poilsio vietomis. Kalnuotumai apgaugę vešlių gražių miškų, o slėniuose matyti gerai atrodą ūkiai ir galvijų bandos. Turi nemažą pramoninę industriją. Keliai, kaip ir visoje Amerikoje, labai geri.

Štai ir Tennessee. Jei nematytum užrašų, tai neatpažintum, kad čia kita valstija, nes žemės vaizdas panašus į Georgia. Tik toliau pavaziavus matosi skirtumas žemės ūkio ir pramonės šakose. Apsinakvojome Nashville mieste. Tai didelis pramonės centras Tennessee valstijoje. Miestas turi gerą kelių susisiekimo tinklą į visas puses, kaip ir pridera valstijos sostinei. Tennessee didžioji dalis dar ir tuo, kad Oak Ridge buvo pagaminta atominė bomba ir dabar ten yra garsus atominės energijos muziejus.

Toliau važiuojame per Kentucky valstiją, kuri garsi savo "Kentucky Chicken" maisto produktais, žolių seklomis ("Blue Grass") ir arklų lenktynėmis — populiariai vaidinamomis "Derby". Šis žodis daug ką užburia ir užburtasis mėgina laimėti. Tačiau retas kuris tuo džiaugiasi, nes dauguma prasišloia iki paskutinio cento. Tai galima sakyti, yra azartinis lošimas, kuris lošiką piniginiai sužlugdo ir dvasiniai palaužia.

Kentucky — pažangus ūkio kraštas. Aukštai pastatyta pie-nininkystė ir įvairių gyvulių auginimas mėsiui. Ūkiai atrodo dideli ir gražūs. Matant tą visą, nenoromis prisimenama Lietuva, kuri žemės ūkio pažanga pilnai galėjo didžiuotis. Ta proga tenka paminėti, kad 1939 m. lenkų žemės ūkio atstovai, atvykę į Lietuvą ir susipažinę su žemės ūkio padėtimi, ne veltui pasakė, kad po 10 metų Lietuva bus antroji Danija. Deja, dėl bolševikų okupacijos tos laimės sulaukti neteko.

Prie dabartinės motorizacijos, galima sakyti, arkliai mažai bedomina amerikiečius. Tačiau Kentucky valstijoje arkliai tebeaugina ir juos daugiausia naudoja lėktynėms. Čia arklys laikomas pagarboje ir lenktynių arkliai brangūs. Matant, čia gra-

žiai užlaikomas arklis, lietuvis lengvai gali pasiduoti sentimentumui. Lietuvis juk arklis mylėjo ir net dainose gražiai juos apdainavo.

Benrai paėmus, Kentucky valstijoje lietuvis gali daug ką rasti artimo savo širdžiai. Kadangi yra daug gražių Lietuvų primenančių vaizdų ir gerų poilsio bei vasarėjimui vietų, tai apsilankiusieji galėtų turėti daug malonumo.

Beliko pervažiuoti kaimynystėje esančią Indianos valstiją, kurioje daug kam teko buvoti važiuojant pietų ar rytų link. Indianos žemės paviršius mažai kuoskiriasi nuo kaimyninių valstijų, joje pramonė stipri ir žemės ūkis aukštai pastatytas. Indianos sostinė Indianopolis, kur yra didelis kelių susikirtimas, turi visą eilę žymių istorinių vietovių ir paminklų. Lietuviams gerai žinomas ir girdėtas Valparaiso universitetas yra lyg savas, nes

daug lietuvių jį lankė ir baigė, tapdami naudingais ne tik sau, bet lietuviškai visuomenei ir Lietuvai.

Tai tiek trumpai apie šią kaimyninę valstiją, nes ji daug kam yra gerai žinoma. Viena kas jos garbę temdo, tai Gary esanti pramonė, kuri savo pekiškais dūmais įvažiuojančius ir išvažiuojančius visiškai pribloškia savo troškinančiai užterštu oru. Reikia manyti, kad geriems norams esant rasis priemonių šiai negerovei pašalinti. Tuomet ir čikagiešiams Michigano ežero pakrantė pasidarytų daug žavesnė.

Šiomis mintimis pasidalinant, lai atleidžia skaitytojas, jei ir nevisai tiksliai pasisekė perduoti kai kurie gauti įspūdžiai bei turimos žinios. Sunku šimtaprocentiniai viską pastebėti ir užrašyti patirtus įspūdžius taip, kad kitas noriai skaitytų ir lengvai galėtų suprasti.

Now at GLASER'S

RCA AccuColor — everything you want in color! All the features you want most: Vivid color. Dependability. Automatic fiddle-free tuning.

The ORTEGA New Vista Model GP-754 25" diagonal picture

RCA AccuColor® Portable makes the scene vivid.

True-to-life AccuColor performance in a big-screen portable TV. Features include AccuTint for pleasing flesh tones and A.F.T. Come see it in action—soon.

The GENTRY EQ-436, New Vista® chassis 18" diagonal picture Matching rollabout stand, optional, extra.

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave. Tel.: PR 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdas gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių švie-snuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, ILL. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Isteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	\$22.00
metams	\$22.00
pusiui metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusiui metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Planuoja mašinas be atsarginių dalių

Kai Amerikoje, Vokietijoje ar Anglijoje planuoja mašiną, tai inžinieriai iš anksto apskaičiuoja ir atsarginių dalių gamybą. Didžiosios Amerikos automobilių, traktorių, sunkvežimių ir kasamųjų bendrovės iš karto pagamina tiek atsarginių dalių, kad kiekvieniame krašto rajone pardavėjai turėtų reikalingų atsargų.

Sovietų Sąjungoje, kur statomas "socializmas" ir jau baigiama įvesti "komunistinę santvarką", atsarginėmis dalimis niekad nesirūpino. Labai dažnai sugedusiam "maskvičiui" pačioje Rusijoje atsargines dalis turi rankomis gaminti benzino pardavinėtojai arba naminių varstotų mechanikai. Dažnai jiems tenka pagaminti nepaprastai sudėtingas dalis, nes be mažos dalelės visos sovietinės automobilis neina.

Imperijos valdovai Maskvoje laiko didžiausius pulkus įvairiausių planuotojų. Jie iš anksto apskaičiuoja, kas ir kiek kokių vinių pagamins, ir nustato, kur tos vynos galės būti naudojamos. Bet kaip kiekvienoje biurokratijoje, kuri iš centro nori kontroliuoti visas smulkmenas, taip ir komunistinėje — tvarkos nėra. Jie ruošia didžiausius planus, leidžia milžiniškas sumas, planuotojams teikia pasakiškas privilegijas, bet kraštui naudos iš to nėra. Centre paruošti planai neduoda lauktų rezultatų, planuose atsiranda dideli plyšiai, kurie kraštui ir gyventojams neša didelius nuostolius.

Dabar rusų okupuotoje Lietuvoje daromas didelis spaudimas kiekvieniame kolchoze ir kiekvienoje dirbtuvėje. Reikalauja, kad sovietinių dvarų vergai išaugintų daugiau javų ir nupieštų daugiau pašarų. Vergai savo keliu reikalauja geresnio maisto, tvarkingesnių būty ir nuo lietaus apsaugojančių stogų. Spaudimas į kolchozininkus tampa spaudimu ir į dirbančius statybininkus. Šiuo reikalu atsiliepė Albertas Tolvaiša, Kapsuko specializuotos kilnojamosios mechanizuotos kolonos viršininkas.

Statybinės kolonos viršininkas Tolvaiša parašė komunistų partijos centriniame organe straipsnį, kurį pavadinė "Pagaliau kaimo statybininkų ratuose". Maskva, Vilnius ir paklijuje išmėtyti biurokratai reikalauja, kad būtų paspartinta statyba, bet tai statybai spartinti nėra reikalingų priemonių. Pats storiausias "komunistinės statybos" pagalys iškistas pačioje Maskvoje. Jie

Didesnį Kultūrinį Įvykį pasitinkant

Prieš trejetą metų Padėkos dienos savaitgalįje Chicagoje — Jaunimo Centre, įvyko pirmas bandymas — buvo su-ruoštas Teatro Festivalis. Menas, kad ano įvykio belaukiant, kai kas abejojo, ar iš viso tokiam Teatro Festivalyje busišk kas gero. Tačiau ne-attalaidus Lietuvos Bendruomenės Kultūros Fondo pirmininkas, dramaturgas ir rašytojas Anatolijus Kairys pasvertė su savo talkininkais daug nemigo naktų, padėjo daug pastangų, susirio su keletu teatro grupių kituose lietuvių kolonijose ir bendrom įėgom suruošė tikrai neblogą pirmąjį Teatro Festivalį.

Po pirmojo bandymo nutarta tokius Teatro Festivalius ruošti kas treji metai. Taigi šių metų lapkričio mėn. Padėkos dienos savaitgalįje Chicagoje, Jaunimo Centre, jau rinksimės į Antrą Teatro Festivalį.

planuoja mašinas, milžiniškus kranus be atsarginių dalių. Šitai Tolvaiša rašo apie pačią didžiausią statybos klijūtį:

Daug tenka vargti dėl atsarginių dalių ir agregatų (sudėtinė mašinos dalis, kaip karburatorius, ratas). Su traktoriais ir ekskavatoriais mažesnė bėda, bet keliamieji mechanizmai kelia didelį rūpestį, ypač kranai K — 161 ir K — 162. Trūkstant atsarginių dalių kartais jie ilgokai prastovi. Kranai dar nėra seni, tad sudaryti agregatų pakaitinį fondą iš nurašytų mechanizmų mes negalime. Manau, jau pribrendo reikalas Kaimo statybos ministerijos sistemoje sudaryti keliamųjų mechanizmų agregatų pakeitimo fondą, kad, kuriam nors sugedus, būtų galima operatyviai pakeisti kitu". (Tiesa, 1971 m. sp. 13 d., 2 psl.)

Sovietų imperijos planuotojai yra panašūs į tuos medžiotojus, kurie šunis lakina, kai reikia medžioklėn joti. Atsarginių kranams dalių reikėjo pagaminti, tuo metu, kai buvo statomi patys kranai. Kai liejama dalis kranui, galima nuleisti ir atsarginę dalį. Atsarginės dalys turi eiti kartu su mašina, o rečiau gendandios turi būti artimiausiam sandėlyje. Taip planuoja ir stato kiekvienas laisvojo pasaulio inžinierius ir pramonininkas.

Kitaip mašinas stato sovietų inžinieriai. Viską jie stato pagal "didįjį planą", kuris kažkokiais išskaičiavimais atsarginių dalių nenumatė. Užtat ir visas jų "komunizmas", statytas per 53 metus, yra ašilikės. Caro Rusijos pramonė buvo atsilikusi nuo Vakarų Europos pramonės 50 metų. Komunistams pagrobus valdžią, Rusijos pramonė nepasistūmėjo pirmyn, laisvojo pasaulio pramonės ji nepasivijo. Policijai ir kariams komunistai pagamino reikalingų mašinų ir ginklų, kad jie galėtų valdžioje išsilaikyti, bet krašto gyventojus jie laiko dideliame varge. Mašinas ir kranus jie tebestato be atsarginių dalių, kaip jas statė prieš 40 metų.

JURGIS JANUSAITIS

J. Valentino, kurio net penkiais spektakliais gėrėjosi Chicago lietuviai.

Šių metų pavasarį taip pat Jaunimo Teatras pastatė Anatolijaus Kairio "Palikimą", kurį režisavo Darius Lapinskas.

Be šių pastatymų, Jaunimo Teatro aktoriai yra dalyvavę lietuvių organizacijų renginiuose ir šauiniai išpildę programą.

Taigi artėjant Antrajam Teatro Festivaliui, LB Jaunimo Teatras jau kruopščiai ruošia Kosto Ostrausko veikalą "Metai".

Šį veikalą režisuoja jauna ir talentinga režisierė Marytė Smilgaitė, kuri pirmuosius bandymus režisūroje jau yra sėkmingai atlikusi. Gi šis veikalas jau stato daug didesnius reikalavimus ir bus vienas iš reikšmingesniųjų pastatymų rašnių pastatymų Chicagoje lietuvių visuomenė laukia.

scenos darbe.

Vertinant LB Jaunimo Teat- ro darbų, tenka pasigėrėti, kad tai yra gera auklėjimo bei lituanistikos mokykla. Teatre yra dirbę ar dirba virš 50 ja- nujų aktorių, o kai kurie, kaip Smilgaitė, Momkus, Alenskas, Vasiukevičius, Beleska, Num- gaudaitė, Spurgytė, Jadvir- šytė, Viktoras ir kiti, be abejo- nės, pasiliks ištikimi teatro darbuotojai, neblogi ir gabūs aktoriai. Tik, žinoma, svar- bu, kad jiems dirbti būtų su- darytos sąlygos, ko iki šiol stokota, nes nėra pasišven- tų režisierių, trūksta lėšų bent kokiems didesniems teat- raliniais užmojams.

Nežiūrint visų sunkumų, LB Jaunimo Teatras dirba ir mes jo darbo vaisius pamatysime Antrame Teatro Festivalyje Jaunimo Centre Padėkos die- nos savaitgalįje. Tai būsianti savotiška meno šventė, o teat- rinių pastatymų Chicagoje lietuvių visuomenė laukia.

A. VILAINIS SIDLAUSKAS

GRIMZTANTI SALA SU KYŠANČIAIS BOKŠTAIS...

(Tęsinys)
ATBUNDA VAIZDAI

Daug, daug rudens vaizdų atbunda ir liejas savo spalvų deriniu. Tavo akys vėl gali matyti, kaip susitelkdavo pauk- čių būriai prieš išskridami į šiltnusius kraštus. Juk ir už tų pačių tuščių arimų, prie rai- sto, pulkuodavo raudonsna- piaj gandrai, kurie be žodžių aptardavo savo ilgąją, ilgąją kelią ir tuos užjūrių kraštus. O lapuočių miškai tada pra- žysta liepsnojantiomis spalvo- mis. Ir prie tavo gimtos sody- bos jau putinai, šermukšniai varva kraujo lašais. Ir didieji šimtamečiai klevai jau nusi- dažo auksu ir kraujo spalvo- mis. Taip lengva ašiminti, kaip anksti pavasarį gėrei jų baltą saldų kraują ir kaip grįžęs iš miesto atostogų tu jau pajusdavai dar kieme kvapą ragašio, iškepto ant tų plačių klevų lapų. Didelė, tai tikrai didelė Dievo duota žmogui vertybė. Tos dovanos niekas negali atimti. Praėjus laikas negali būti niekam net atimtas, nei pakeistas. Jis pasilieka vis toks pat nepakitęs mums, iki amžinai užmerkiame akis.

NUO HALSTED GATVĖS
Į VAKARUS

Už Halsted gatvės į vakarus prasideda ir tęsiasi per kelis blokus pramonės rajonas. Tie-

siasi iki Ashland gatvių san- kryžos. Vis kur tik pažvelgsi, matai nors kartais vienas nuo kito gana toli fabrikų pasta- tų, kaminus. Ir tose vietose, kur, atrodo, neužstatyti pa- statais žemės plotai, vis mato- či išsikišę dideli platūs, skysto kuro tankai, supilti maltos anglies kalnai. Kai kur privers ta visokio grožio, o vienoje vietoje toks, lyg i orą statytas tildas iš geležinių storių virbų. Tik kai kur iš šiaurės pribėga gatvėlės su daugiausia viena aukščiais namukais, bet ir jos užlūžta prie Cermak Road.

Jau įvažiuavus į apgyventą rajoną, matėsi, jog ši miesto dalis yra, kaip sakoma, gero- kai nusenuši. Rezidenciniai namai nepuosnūs, ir biznio įstaigos neturi išvaizdos. Daug vienaaukščių namų. O ir tie, kurie yra dviejų ar net trijų aukštų, atrodo, jog senesniais laikais čia pastatyti. Prisimi- niu dabar, ką buvo man pa- sakojęs Romualdo Urbono de- likatų krautuvė Bridgepor- te, sutiktas iš Vestsaidės lietu- vių kolonijos atvykęs gyvento- jas.

VESTSAIDĖS LIETUVIŲ
KOLONIJA — BAIGIANTI
GRIMZTI SALA

Jis pasakojo, jog iš tos ki- tuomet taip gražiai klestėju- šios lietuviškos kolonijos be- veik nieko nebeliko. Ji jau

yra nugrimzdusi, lyg kokia sala, i šventomis kalbomis kalban- čiųjų vandenyną. Tik vos vienas kitas lietuviškos aprai- kos lyg bokštas ten bekyšo. Jau nebėra ir jokio lietuviško kultūrinio veikimo; Gaustos buvusios veiklios kituomet organizacijos yra mirusios ar likusios be vertų dėmesio gy- vybės ženklų. Nieko nebelikę ir iš buvusių gausių čia versli- ninkų. Tik Vaclovas Tallat — Kelpša laiką gražią didelę krautuvę, bet ir jo pirkėjai daugumoje nebe lietuviai. Vis dar laikosi senais laikais ati- daryta Walter Misevičiaus už- eiga. Ji taip puošni, jog ją mėgsta visų ten gyvenančių lautybių gyventojai. Jau ir Aušros Vartų parapija lietuviš- ka prasme priejo prie merdėji- mo. Ir į pamaldas lietuvių taip mažai besusirenka, kad nebė- ra nei kas klausio lietuviškų pamokslų, nei kas gieda lietu- viškai, ar kas meldžias iš lietu- viškų maldaknygių. Tad tiems seniesiems veteranams, kaip senovėje Lietuvoje buvusiems bajorams, paskaitomas ne angliškai, o lietuviškai Evan- gelijos tekstas per mišias. Nie- ko, žinoma, nebeišėina ir su- lituanistinė mokykla. Tik pa- sak jo, viena labai maloni iš- imtis esanti Mutual Federal Savings and Loan bendrovė. Ji laikosi kaip kokia uola.

Pasidairius vėliau po Vest- saidę, pasirodė, jog ne viskas taip beviltiškai juoda.

MUTUAL FEDERAL S. &
L. BENDROVĖS NAMAS

Tuo už gatvių sankryžos, už trijų namų, pasiekiau šios bendrovės pastatą. Jis atrodo gražus, moderniškio stiliaus, bet kai plokščiu stogu, tai man atrodo, lyg senųjų romėnų puošnūs rūmai. Statyti šiai paskirčiai, berods, dar tik prieš dešimtį metų. Savo prie- kiui namas yra į Cermak gatvę, visu savo ilgu nusitiesia į šiaurę. Baltas, dviejų aukš- tų, tik frontas padengtas juo- du granitu. Placiomis stiklo durimis, dideliais langais. Nuo įeinamų durų į vakarus prie sienos pakilusi apie metrą aukščio tarso kokia lysvė, skir- ta dekoratyviniams augalams. Čia ir susodinti dviejų trijų sprindžių aukštumo spygliuo- čiai: panašūs į kadugių kups- telius; tarsi išbaigia pačių na- mų skoningą, patrauklią iš- vaizdą.

(Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BICJULIS

M. GELŽINIS

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1525 m.)

36

B. Kuršiai

Daugumas archeologų yra tos nuomo- nės, kad priešistorinėje gadynėje Klaipė- dos srityje gyveno kuršiai. Bet visi praeci- ties tyrinėtojai vienbalsiai sutinka, kad 13 amž. viduryje kuršiai jau buvo iš tos srities į šiaurę, į centrinius Kuršo kraštus išsikė- lę. Tuo klausimu plačiau rašė M. Gelžinis, *Mortensenu nebaigtas veikalas apie Ma- žąją Lietuvą*, Naujienos, 1968 m., Nr. 30, 31.

Ordinas, praręs prie savo pilių apgy- vendinti autochtonus, pasijuto Klaipėdoje netikėtoje padėtyje. Zemaiciai, bent Ordino agresijos pradžioje, nepasidavė jo ma- lonei, bet pamažu traukėsi nuo pilies į Ry- tus. Vėliau, kuomet tūlas skaičius zemaic- ių pasidavė likimui, net šitie, Ordino ak- tuose "Friedeleute" vadinami negyveno prie pilies, bet pamaro "Littawischen Seiten" ir apylinkės Dykroje.

Bet Ordinui reikėjo turėti iš autochtonų atrinktų patikimų karių ir atsidavusių dar- bininkų, kurie saugotų, gintų, statytų, taisytų ir valytų jo piliis. Tam tikslui jis at- kėlė iš Kuršo į Klaipėdą jam pažįstamų kuršių. Ordino aktai parodo, kad jau 1253 m. jis apgyvendino keturis patikimus kur-

šius Kretingos pilyje ir kitus keturis kur- šius Kastelatorėje Pois.

Erich Joachim "Marienburger Tressler- buch der Jahre 1399 — 1409", Königsberg, 1896, p. 487 padėtas įrašas — "Item 1 m. den Pruschen banden zur Memel. Item ½ m. den Kuwerkynnen zur Memel" — parodo, kad Klaipėdos pilyje dirbusiems kuršiams buvo ½ markės išmokėta.

1402 m. buvo labai blogas derlius. Ordino pilies apylinkėje apgyvendinti kuršiai nebegalėjo pakankamai maistu apsirūpinti ir pradėjo badauti. Tad Klaipėdos komitū- ras turėjo juos šelpiti maistu. Žiūrėk šios studijos 28-tą skyrį "Zemės ūkis", 1. c.

Plačiau apie Ordino kuršių atkėlimą į Klaipėdą rašo Diedrichs studijoje "Die Kurische Nehrung und die Kuren in Preus- sen", 1883, p. 1 — 96, Magazine, kurį leido Lettisch literar. Gesellschaft, Mitau. Šioje vietoje mums ne tiek rūpi nustatyti kaip Ordinas apgyvendino Klaipėdos kuršius, bet daugiau kiek kuršių gyveno toje srityje Ordino valdymo pabaigoje.

Pono Kiparskio knyga "Kurenfrage" pa- rodo apie 1540 m. 62 vietovardžius Klaipė- dos srityje, apie kuriuos pats autorius net kelis kartus pabrėžia, kad jų ne visi yra aiškios kuršiškos ar latviškos kilmės. Bet lietuvis daktaras Salys savo disertacijoje "Die zemaitschen Mundarten" nuieina "kuršiškumo" atžvilgiu žymiai toliau ir tei- gia, kad tuo laiku ten buvę 65 vietovar- džiai kuršiškos kilmės.

Net vokiečis von Karp nesutinka su

tokia Salio sukuršinimo tendencija ir ana- lizuoja jo pareiškimus tokiais žodžiais:

"Salys pateikia savo "Zemaicų dialektuose" tikslų sąrašą visų kuršiškų vietovar- džių Klaipėdos krašte. Išėmus kelius apsi- rikimus, kaip pav. Wewerischen, Martin Gayl ir Martin Regsta, Kycken, Röstészill ir Zeigiai, šis sąrašas yra visiškai pilnas. Jis parodo 65 vietovardžių kuršišką charakte- rį. Dėl kelių Salio minėtų vietovardžių kuršiškumo galima stipriai abejoti, keli jo vietovardžių yra pievų, prūdų ir dirpygų vardai ir, atmetus gyvenvietes, kurios 1540 m. dar neegzistavo, galima sutikti, kad są- raše randasi 40 neabejotinai kuršiškų gy- venamųjų vietų vardai. Skaiciuojant atsar- gai, turėsime leisti, kad bent 10 vietovar- džių bus vienkiemių pavadinimai. Tad 30 vietovardžių žymi kaimus. Anų laikų kai- muose nebuvo daugiau kaip 5 sodybos.

Iš tokių sąlygų išeinant, gauname to- kias skaitlines:

a) viensėdžių su šeimomis ir samdyta šeimyna (prileidus, kad pastaroji buvo kuršiška) — 100 žmonių.

b) 30 kaimų, susidedančių kiekvienas iš 5 šeimų po 10 žmonių (įskaitant samdy- tą šeimyną) — 1500 žmonių.

Tokiu būdu, apskiai skaičiuojant, Klaipėdos ir šitės apskritys kuršiškųjų gyventojų nebuvo daugiau 1600 žmonių".

Tokie tai pono von Karp išvedžiojimai, kuriems mes visai pritariame.

C. Zemaiciai

Mortensenu peršamas vaizdas — kad

Didžioji Dykra buvusi visai tuščia; negy- venta, be žmonių — visoj pilnomoj nepri- gijo. Nadruvos preitės tyrinėtojas Walter Grunert straipsnyje "Schilleningken, Be- siedlungsgeschichte eines Dorfes im nörd- lichen Ostpreussen", Jahrbuch d. Albertus Universitāt, 1939, p. 259 sako:

"Nors ji ir nebuvo paleista tvarkančios administracijos, tačiau šita Dykra, arba (Miskynas) niekada nebuvo visai tuščia". (Trotzdem, ganz leer ist diese Wildnis gleich Waldnis nie gewesen, wenn sie auch von geordneter Verwaltung umfasst blieb).

Kartu jis nurodo į "Littauische Wege- berichte" (SRP II, p. 664 — 708), kurių 57- me pranešime pasakyta, kad Ordino šni- pai radę Dykroje datų žmonių (Ouch ha- bin sy vel lute in der wiltnis gefundin vnde vel hews).

Kitas vokiečių Ostforšeris Horst Ale- xander Willam rašo (*Literatūra Nr. 14, pusl. 66*):

"Net dažnai minima Didžioji Dykra ne- buvo joks nepereinamas miško kraštas, nes 12-me amžiuje jos dalys jau buvo ap- gyventos ir jos, lyg kokios kultūros oazės, išsiriškio išilgai skaitlingų upių ir ežerų". (Selbst die oft genannte "Grosse Wild- nis" war keineswegs nur eine undurch- dringliche Waldzone, sondern im 12 Jahr- hundert waren Teile bereits besiedelt, die sich gleichsam als Kulturoasen vornehm- lich an die zahlreichen Wasserläufe und Seen hielten.)

Panašiai vystėsi senųjų gyventojų liki- mas Klaipėdos srityje. Kuomet Ordinas

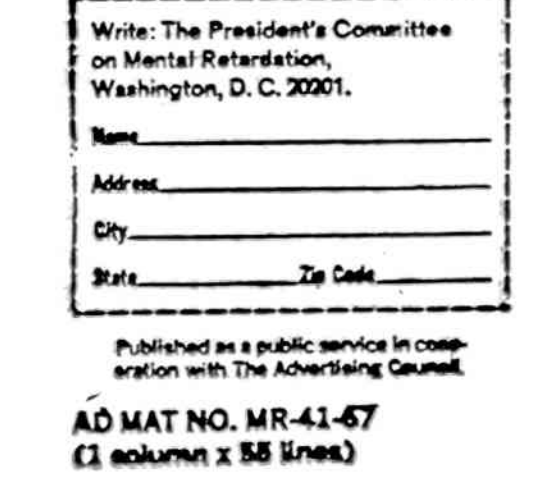
1252 m. pradėjo juos "įvarkyti", didžiau- sioji jų dalis pasitraukė į žemaitiją. Tik maža žmonių dalis pasidavė likimui. Ji nustojo kovojusi su vokiečiais ir priėmė Ordino jiems uždedamą tvarką. Jų skai- čius, tur būti, buvo žymus, nes jie minimi net Ordino "Friedeleute" (taikiegieji žmo- nės) vardu. Šitie žmonės atliko tokius vaidmenis:

1. Laiko bėgyje jie perėjo iš klajoklių — medžiotojų į sėslų kaimiečių — žem- dirbių gyvenimą.
2. Jie mokėjo Ordinui mokesčius kai- liais, medum ir vašku.
3. Jie išlaikė per šimtmečius srities vie- tovardžius. Nadruvos tyrinėtojas Grunert viršuje minėtame straipsnyje net sutinka; rašydamas: "Gerokai tankus vietovardžių tinklas išsilaikė". (Eeine ziemlich dicthe Namensdecke hat sich erhalten.)
4. 273 metų bėgyje (nuo 1253 — 1525) jų skaičius dešimteriopai padidėjo.
5. Kuomet Ordinas ir vėliau Prūsijos valdovai pradėjo Klaipėdos sritį atraukti organizuotais kaimais, jie buvo šių kaimų pirmieji gyventojai ir pradininkai.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Nauji enas"

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatā: Protezai, Med. Bā-
dzaļi. Speciāli palīdzība kļūst
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sešstadienais 9-1.
2250 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

38.9 sek.

Mergaičių D (žemiau 12 m.)
klasė

60 metrų: D. Motiejūnaitė
(Žaibas) 9.7 sekundės. 100
m.: *D. Miškinytė (Ž) 15.9 sek.
200 m.: K. Gilroy (Ž) 34.6 sek.
Į aukštį: D. Miškinytė (Ž) 3'-
6 1/2". Rutulys (6 lb.): D. Mo-
tiejūnaitė (Ž) 20'-10". Beisbo-
las: D. Motiejūnaitė (Ž) 73'-5".
4x100 m. estafetė: *LSK Žaibas
1:05.9 min.

Lituanica Avenue.

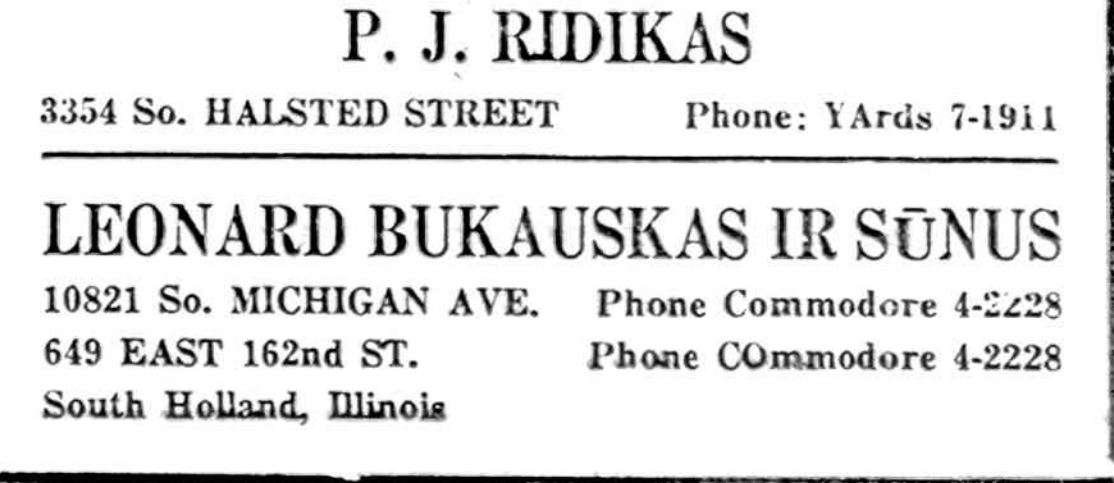
Trečiadienį, spalio mėn. 20
diena 10:00 val. ryto bus lydi-
mas iš koplyčios į Lietuvių Tau-
tines kapines.

Visi a. a. Kazimier Rimkaus
gimėnės draugai ir pažįstami
nuosirdžiai kviečiami dalyvauti
laidotuose ir suteikti jam pas-
kutinį patarnavimą ir atsisvei-
kinimą.

Nuliūdę lieka:

Sūnus, marti, anūkas.

Laidotuvų Direktorius Anta-
nas M. Phillips. Tel. 927-3401.

Write: The President's Committee
on Mental Retardation,
Washington, D. C. 20001.

Name _____

Address _____

City _____

State _____ Zip Code _____

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENI, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7251 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.
Šokiams gros George Joniko orkestras.
Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.
Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiame

NAUJIENŲ BANKETE

Protesto susirinkimas

Šių metų spalio 3 d. prie Dariaus ir Girėno paminklo Chicagoje įvyko didžiulis protesto mitingas - demonstracijos, kurių Marquette Parkas senai nėra matęs. Mitingą surengė naujai įsisteigusi jungtinė organizacija, susidedanti iš 19 organizacijų ir pasivadinusį Neighbors Opposing Chicago Housing Authority. Jos tikslas - priešintis pigių butų statybai Marquette Parko apylinkėje. Šios iniciatyvos ėmėsi Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijos valdyba. Prieš tribuną buvo padėtas karstas, simbolizuojas mirtį šiai kolonijai, jeigu bus pastatyti pigieji namai.

Pirmas kalbėjo šios organizacijos pirm. Robert Foley. Jis parodė pirštą į karstą ir pasakė: "Matote kas įvyks su jūsų kolonija, jeigu mes pralaimėsime kovą prieš pigių namų statybą."

Lawrence Hickey pasakė, kad teisėjas Austin nusprendė išskirti duobę mūsų kolonijai. "Jeigu jūs šiandien nekreipsite dėmesio ir nueisite šalin, jūs dedate savo koloniją į karstą, o savo nuosavybės atiduodate tiems, kuriuos teisėjas Austin nurodo."

Loyolos universiteto sociologijos prof. dr. Edward Levin pabrėžė, kad bandymas nusisto-

vėjusioje bendruomenėje prievarta apgyvendinti socialiniai ir rasiniai skirtingas grupes veda prie tos bendruomenės suni-

Kun. V. Lyons pasakė, kad norima prievarta įgyvendinti broliškumą, o taip pat maišyti rases ir apgyvendinti tose kolonijose. Tai yra prievarta, o ne demokratija, ir tas viskas yra labai arti diktatūros.

George Pribyl pasakė: "Netiesa, kad senesnės kolonijos virsta laužu. Patys žmonės tai daro. Stabilizuotos kolonijos yra pagrindas kultūros, organizacijų, mokyklų ir kitų kultūrinių židinių pasireiškimas."

Juozas Bacevičius, Marquette Parko L. N. S. organizacijos pirm. nurodė, kokie pavojai gresia mūsų lietuviškai kolonijai, apstatant ją pigiausiais namais ir apgyvendinant tokiomis gyventojais. Jis padėjo susirinkusiems už gausų dalyvavimą, o taip pat už parėmimą mūsų siekimų...

Adv. Charles Kal, ragino visus jungtis į stiprų organizacinį vienetą, kad skaitytume narius ne dešimtimis ar šimtais, bet tūkstančiais... O tada mes turėsime didesnę svorį politikoje ir lengviau apginsime savo teises.

Mrs. Mary Cvack pareiškė,

kad "du faktoriai stipriai veikia į kolonijų stabilizavimą - mokyklos ir pastovūs gyventojai... Pastatymas pigių butų ir priėmimas gausių šeimų, tuojau perpildys mokyklas vaikais, o tada užmirškite apie ramų gyvenimą, turėsite netvarką ir pan. Mokiniai mokslo lygis sumažės, jūsų vaikai turės prisiderinti prie kitų, o policijai darbo padaugės."

Joseph Celig, pensininkų organiz. pirmininkas, kreipėsi į minią šiais žodžiais: "Nežiūrėkite į mus, kaip griovėjus, bet kaip statytojus..."

George Dayiantis yra prieš pigių namų statymą Marquette Parko apylinkėje. Jis dėstė: "Pažiūrėkite į rekordinį skaičių statomų lūšnynų, ką jie mums duos? Nusikaltimus, baimę, nuosavybių nuvertinimą, netikrumą, moralinį nusmukimą ir kt."

Susirinkusi gausi minia, kurios buvo arti 2.000 griausmingais aplodismentais pritarė kalbėtojams, moraliai juos paremdama.

Šis milžiniškas susirinkimas aiškiai parodė, kad šioje leistinoje kovoje mes esame ne vieni.

Stasys Patlaba

Stasys Gegužis sunkiai serga

MAHANAY CITY, Pa. - Su inž. Edmundu Jasiūnu atvažiuo- žymaus veikėjo Stasio Gegužio aplankyti jo namuose, 410 Centre Street, radome jo žmoną, Mrs. Gegužienę, pasirodusią važiuoti savo vyro lankyti.

Ji papasakojo, kad Stasys Gegužis 7 savaites išgulėjęs Shenandoah ligoninėje buvo išvežtas į Danville, Pa., ligoninę, kur turėjo širdies operaciją. Jai buvo krūtinės įdėtas skatinuvas (pacer), bet pasirodė, kad reikalinga skubi kita operacija, tad po trijų dienų, pirmadienį, spalio 11 d., buvo padaryta antra operacija.

Kai grįždami šeštadienį, spalio 16 d. iš pirmosios lietuvių sostinės Amerikoje Skrantų (Seranton) sostoje Mahanay City pasiteirauti apie vieno didžiųjų S.L.A. veikėjų sveikatą, sutikome ponį Gegužienę su dukra jau bešėinančias važiuoti ligonio lankyti.

Jų informacija buvo nedžiuginanti. Stasys Gegužis sunkiai tebeserga, tačiau yra vilties, kad pasitaisys. Danville, Pa., ligoninė yra tikra antroji Mayo klinika, kur yra sukoncentruoti geriausi specialistai gydytojai ir Stasys Gegužis yra tokių daktarų globoje.

J. Pr.

Aukščiausio Teismo rūmai Washingtone atrodo ramiai iškilmingi. Ju atspindys fontano vandenyje visai neatspindi politinės kovos, kuri vyksta dėl dviejų naujų teisėjų paskyrimo. Visos politinės grupės siūlo savo kandidatus.

ATEITININKŲ STUDIJOS

Detroito Karaliaus Mindaugo ateitininkų kuopa šių metų spalio mėn. 22, 23 ir 24 dienomis Dainavoje ruošia studijas ir kviečia lietuvius į jas atvykti.

Spalio 22 dieną, 9 val. ryto įvyks pirmasis pokalbis. Kalbės Almis Kuolis. Vėliau kalbės Algis Puteriskis, lun. J. Staškevičius, dr. Kriaučiūnas, ir dr. Liulevičius.

Registracija - \$10,00 asmeniui, įskaitant maistą ir kambary. Apie atvykimą prašome pranešti iš anksto. Daugiau informacijų gausite pas šiuos asmenis:

Viktoras Nakas - 835-8073 (area code 313).
Saulius Janlauskas - 537-0103 (area code 313).
Paulius Kuas - 969-6131 (area code 519).
Dainava - 428-8919 (area code 313).

Rasa Ženaitytė, sekretorė (Pr.).

Dėl Dr. K. Drangelio "Biografijos"

Dr. Kazio Drangelio gimimo oficialiai Naujienoms praneša, kad kreipėsi į teismą dėl šiomis dienomis išėjusios Dr. Drangelio "biografijos". Prašo knygos platinimą sustabdyti, kol bus atliks tyrimai, kad būtų išsiaiškinta, ar knyga ir bylos eiga Naujienos nieko daugiau nebespausdins.

Naujienų Redakcija

TRUMPAI

— *Algis Modestas*, Korp. Neo - Lithuania pirmininkas ir jos tautinių šokių vieneto vadovas. p. G. Breichmanienės pakviestas, suliko būti Chicago apygardos Lituanistinių mokyklų vaikų tautinių šokių grupių koordinatoriumi. Jis lankys vaikų šokių vienetus ir suvienodins šokių išpildymą IV-toje Tautinių Šokių Šventėje.

— *Toronto Jaunimo* ansamblis "Birbynė", vadovaujamas Dalios Skrinškaitės - Viskontienės, MA, suliko dalyvauti IV-toje Tautinių Šokių Šventėje ir dainomis padėdėti kai kuriuos tautinius šokius.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DAREO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BŪČIULIS

RENTING IN GENERAL

ISNUOMOJAMAS 5 kambarių butas Brighton Parke tik suaugusiems. Skambinti po 4:00 val. popiet telef. 927-2796.

— *Jaunimo ansamblis "Gintaras"* iš Montrealio, Kanados, vadovaujamas Zigno Lapino, lietuviškų instrumentų orkestru gros Tautiniams šokiams IV-toje Tautinių Šokių Šventėje, kuri įvyks 1972 m. liepos 2 d.

— *Čikagos apygardos* Lituanistinės mokyklos kviečiamos kuo greičiau registruoti savo mokinių tautinių šokių ratelius, pranešdamos ir jų skaičių, pas TSK sekretorę Birutę Vindašienę, 6435 South Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, arba tel. (312) 925-5612.

— *Sol. Arnoldas Vokietaitis* dainuos ateinančių šeštadienį Massenent opereje "Werther". Spektaklis bus Chicago Operos rūmuose.

— *Amerikos Lietuvių Vargonininkų* ir muzikų s-ga švenčia 60 metų veiklos sukaktį. Ta proga daugelis rytinės Amerikos lietuviškų chorų suvažiuos spalio 24 d. į Elizabeth, N. J. Mažonj Dainų šventėn, kurioje bus atlikta buvusios Chicagoje Dainų šventės programa ir pristatyta kompoz. Juozo Žilevičiaus knyga "Lietuvis Vargonininkas Išėjimoje". Iš daugelio vietovių į šventę atvyks organizuotai.

— *Dail. Onos Paškevičienės* darbų paroda įvyks Brooklyn Lietuvių Kultūros židinyje, spalio 30 - 31 d. Ruošia Lietuvių Moterų Klubų federacijos valdyba.

Filmų aktorius Jason Robards vaidina naują filmą "The War Between Men and Women".

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė - Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė - Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VESU INFORMACIJŲ, KREIPKITESI:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS - BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. - Prospect 8-2233

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kalnos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. - 776-5882
Anicetas Garbačiauskas, sav.

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

— *Sol. Elena Blandytė* dainuos New Yorko lietuvių literatūros pobūvyje, pavadintame Popietė su Putinu, spalio 31 d., 4 val. Finel kolegijoje, Manhattan.

— *Daina Kojelytė*, Rochesterio universiteto studentė, verčia anglų kalbon rašyt. A. Norimo romaną "Be namų".

— *Zigmo Lapino* vadovaujamas Montrealio Gintaro ansamblis atvyksta į Chicago ir koncertuos spalio 23 d. 8:00 val. vak. Marijos Aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Bilietai gaunami Marginiuose ir Margulyje. (Pr.).

— *Naujienų Sukaktuvinis* Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. v. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

SAVO NAMAI NE ŠALA

5 BUTŲ AUKŠTAS MŪRAS. 50' lotas. 3 auto mūro garažas. Naujas garų šildymas. Aluminum langai. Apie \$8.000 nuomos. Pusė bloko nuo parko. \$46.000.
2 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS. Beveik kaip naujas. Aluminum langai, įrengtas šilumos beismantas. Naujas garažas. Blokas nuo parko. \$38.500.
3 BUTŲ 1 1/2 AUKŠTO MŪRAS. Garų šildymas. Geros pajamos. Gražūs butai. Garažas. Arti ofiso. \$34.000.
6 KAMBARIŲ MŪRAS. Kabinetu virtuvė. Moderni vonia. Naujas garų šildymas. Garažas. Arti mūso. \$19.000.
9 KAMBARIŲ modernus bungalow. Liuksusinė vonia, kabinetu virtuvė. Pilnai įrengtas beismantas. Židyns. Šildymas garu. Nauji kilimai. 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28.000.
4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas garų šildymas. Aluminum langai. Prie Maria High. \$42.700.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, skiepas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell. PUKUS BUNGALOW, įrengtas skiepas, garažas. Tuoji galima užimti. 77-a prie California Ave.
MAISTO KRAUTUVE ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biiznio patalpa Marquette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Juddi vieta.

ŠIMAITIS REALTY

2951-WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. \$38.000.
LABAI GERAS 10 butų mūras. 2 automobilio mūro garažas, Marquette Parke. - Tik \$89.000.
10 BUTŲ mūras, alum. langai, šil. garų, Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79.500.
1 1/2 AUKŠTO 12 metų mūrinis. Šiluma garu, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūsys. 2 auto garažas, beveik dviebus sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$77.500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma garu, aluminium langai, 2 automobilio garažas, Marquette Parke. - Tik \$28.900.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

SCHAUMBURG
2 1/2 year old custom built, 9 room split level, 4 bedrooms, 3 baths, fireplace, built-in bookcase, central air, 2 1/2 car attached garage. Built-ins. All carpeting. \$45.900.
Tel. 894-0026

8 ROOM BRICK BUNGALOW

with 4 rooms up and 4 rooms down. Enclosed porch.
Call 376-6942.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apšildymo ir nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

SKAITYK "NAUJIENAS" - JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS